

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

HUKUK BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1992/37

KARAR NO : 1992/40

ÖZET: 2822 sayılı Kanuna göre teşkil edilen resmi arabulucu seçici kurulunun işleminin iptali istemiyle açılan davanın idari yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Prof. Dr. İ. Erel Kozak

Karşı taraf : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

O L A Y : Davacı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Resmi Gazetede çıkan ilanı üzerine "Resmi Arabuluculuk için gerekli belgelerle başvurduğunu, önce seçilecekler listesine alındığı halde daha sonra listeden çıkarıldığını ileri sürerek, Anayasa'nın 70. maddesine aykırı ve keyfi olan bu idari işlemin iptali için idari yargı yerinde 25.9.1990 günlü dilekçeyle dava açmıştır.

Ankara 8. İdare Mahkemesi; 19.2.1992 günlü ve E.1990/1403, K.1992/167 sayıyla; resmi arabuluculuk müessesesinin 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun Resmi arabuluculuk teşkilatı başlıklı bölümünde yer alan hükümler ve bu meyanda 65. maddeye göre çıkarılan tüzükle düzenlendiği, Kanunun 66. maddesinde: Bu Kanunun uygulanmasından doğan bütün uyuşmazlıkların iş davalarına bakmakla görevli mahkemeye çözümleneceğinin belirtildiği gerekçesiyle mahkemelerinin görevsizliğine davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği ne karar vermiş; karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı aynı istekle 8.6.1992 tarihinde adli yargı yerine başvurmuştu

Ankara 4. İş Mahkemesi; 27.8.1992 gün ve 586 sayıyla: 2822 sayılı Kanunun 59. maddesinde Resmi Arabuluculuk Teşkilatının Çalışma Bakanlığı'na bağlı olarak kurulacağı ve bu teşkilatın kuruluş ve işleyişine ilişkin esasların 65. maddeye göre çıkarılacak tüzükle düzenleneceğinin hükme bağlandığı, aynı Kanunun 69. maddesinde arabulucuların sorumlulukları işledikleri veya kendilerine karşı işlemler suçlar bakımından memur sayılacakları hükmünün yer aldığı, tüzüğün 26. maddesinde arabulucuların seçilme şartlarının belirlendiği, davacının anılan tüzüğün 26. maddesinin (g) bendindeki şartları taşıdığı hususunun uyuşmazlık dışı olduğu, ilk defa arabulucu seçilenler hakkında arşiv araştırması istenildiği, bu araştırma ile ilgili olarak Başbakanlıktan gönderilen ve altında; istihbari nitelikte olup, hukuki bir delil olarak kullanılamıyacağı bildirilen iki sayfalık, başlıksız, tarihsiz ve imzasız MİT Müsteşarlığı belgesinde, davacının yukarıda sözü edilen kanun ve tüzükte öngörülen sendika ve si parti ile açık olarak bir ilişkisi gösterilmediği halde geçici kurul tarafından listeden çıkarıldığı, resmi arabulucu listesindeki kişilerin, İş Mahkemeleri tarafından seçilmesinin 2822 sayılı Kanun gereği bir işlem olduğu ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48. maddesinde ve buna paralel olarak düzenlenen hakeme ve Resmi Arabulucuya Başvurma Tüzüğü'nün 26. maddesinde aranması için bulunmadığı gerekçesiyle listeden çıkarıldığı, olayın tüzüğün 27. madde

.../...

sine göre Resmi Arabulucuların seçimi ve listenin düzenlenmesi işlemi ile ilgili bulunduğu, Anayasa'nın 70. maddesine göre davacının görevi ile ilgili bulunmayan bir kısım iddiaya dayanan bilgiler esas alınarak davalı bakanlığın yapmış olduğu işlemin amaç yönünden hatalı olduğunu ileri sürmesi, idarenin bu eylem ve işlemine karşı dava açılmış bulunması ve uyuşmazlığın (2822 sayılı Kanununun 65. maddesinin uygulanmasından kaynaklanmış olsa bile) tüzüğün 27. maddesine göre işlem yapan seçici kurulun işlemine dayandırılması karşısında davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanununun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına karar vermiş, dosyalar, İş Mahkemesi Hâkimliğinin 1.9.1992 gün ve 586 sayılı yazıları ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Milleti adına karar veren Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Mustafa Şahin'in Başkanlığında, Şükrü Kaya Erol, Dr. Ekrem Serim, Ahmet Çolakoğlu, Nursen Çatal, İrfan Erdinç ve Osman Şimşek'in katılmaları ile yaptığı 26.10.1992 günlü toplantıda, raportör Hâkim Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp'in davanın adli yargı yerinde; Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M. İlhan Dinç'in davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, 2822 sayılı Kanunun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan tüzük hükümlerine uygun nitelikleri taşıdığını ileri süren davacının, Resmi Arabulucular listesinden çıkarılması işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

5.5.1983 gün ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu "Resmi Arabuluculuk Teşkilatı" başlıklı 59. maddesinde: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bağlı olarak kurulacak resmi arabuluculuk teşkilatının bu Kanunda öngörülen resmi arabuluculuk faaliyetlerinin yürütülmesini sağlayan tedbirleri alacağı; teşkilatın kuruluş ve işleyişine ilişkin esaslar ile resmi arabuluculuk yapabileceklerin listesinin düzenlenmesi esasları, bu görevi yapanlara ödenecek ücretlerin alt ve üst sınırlarınının 65. maddeye göre çıkarılacak tüzükle düzenleneceği belirtilmiş; bu maddeye göre çıkarılan ve 16.6.1984 gün ve 18433 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Tüzüğün 24. ve devam eden maddelerinde Resmi Arabulucunun, 24. maddeye göre teşkil edilen "Seçici Kurul" tarafından belirleneceği; 26. maddesinde Resmi Arabulucuların nitelikleri; 27. maddesinde de arabulucuların niteliklerinin tespiti, başvurunun şekli ve seçilenlerin listesinin Resmi Gazetede yayınlanacağına ilişkin hükümler yer almıştır.

Özel hukuk, eşit koşullara bağlı olan taraflar arasındaki ilişkileri düzenliyen bir hukuk dalıdır.

Kamu Hizmetleri alanını ise kamu hukuku ve bu arada idare hukuku kuralları düzenlemektedir.

Çalışma Bakanlığının bir kamu kuruluşu olduğunda kuşku yoktur. Kamusal bir kuruluşun ve bu kuruluşla ilişkin bir kamu hizmetinin yürütülmesinin ge-

rekli kıldığı örgütlenmenin sözkonusu olduğu hallerde, kural olarak kamu hukuku gerekleri gözetilir ve bu alanda geçerli kurallar uygulanır.

Resmi Arabuluculuk, Çalışma Bakanlığı eliyle yapılabilen bir kamu hizmetidir. Resmi arabuluculuk teşkilatının kuruluş ve işleyişine ilişkin esasların çıkarılacak bir tüzükle düzenleneceği yasa gereğidir. O halde, resmi arabulucular ile Çalışma Bakanlığı arasındaki işlem ve ilişkileri özel hukuk kurallarına ve de bulunmamaktadır. bağlı tutma/ kamu hizmetini/hiyaraşık bir düzen içinde yürütme/ge olarak/

İdare ile personel arasındaki ilişki genellikle karşılıklı anlaşmalardan doğan sözleşmelerle değil, kamu hizmetlerinin gereklerine göre önceden düzenlenmiş statüler kurallara dayanır.

Olayda, 2822 sayılı "Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu" nun 59. ve 65. maddeleri uyarınca Çalışma Bakanlığı'na bağlı olarak kurulacak resmi arabuluculuk teşkilatında, kadroların oluşturulması ve atama işlemlerinin idari nitelikte olması gibi hizmetin teşkilat ve fonksiyonu bakımından tamamen yönetsel ve teknik unsurları içermektedir.

Kısacası, bir kamu kurumunun, yasaya göre oluşturulan seçici kurulunun bir işlemin iptali istenilmektedir. İdari nitelikteki bu kararın yetki, şekil, sebep ve maksat yönlerinden biriyle yasaya aykırı olduğu iddiasıyla, açılan davanın amacı, idari işlemin denetlenerek hukuka uygunluğunu sağlanmasıdır.

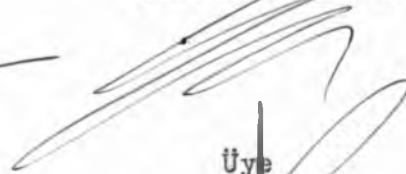
Açıklanan nedenlerle, davanın çözümü idari yargının görevine girdiğinden, Ankara 4. İş Mahkemesi'nin 2247 sayılı Kanununun 19. maddesi uyarınca vaki başvurusunun kabulü ile Ankara 8. İdare Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğine, bu nedenle Ankara 4. İş Mahkemesi'nin 2247 sayılı Kanununun 19. maddesi uyarınca vaki 27.8.1992 günlü ve 586 sayılı başvurusunun kabulüne, Ankara 8. İdare Mahkemesi'nin 19.2.1992 gün, E.1990/1403, K.1992/167 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, üyelere Dr.Ekrem Serim'in karşı oyu ve oyçokluğuyla, 26.10.1992 gününde kesin olarak karar verildi.

Başkan
Mustafa ŞAHİN

Üye
Şükrü Kaya Erol

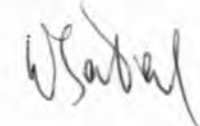
Üye
Dr.Ekrem Serim

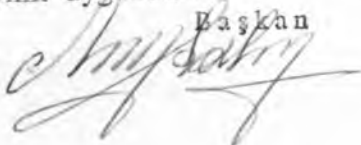
Üye
Ahmet Çolakoğlu

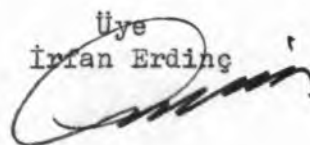
Üye
Nurşen Çatal

Bu kararın Resmi gazette'de yayımı uygundur.

Başkan

Üye
İrfan Erdinç

Üye
Osman Şimşek

